

PROCEDUREBLAD BEHANDELING INITIATIEFVOORSTEL

DE AGENDACOMMISSIE VERZOEKT U DIT RAADSVOORSTEL TE BEHANDELEN

ONDERWERP : Initiatiefvoorstel D66

ZAAKNUMMER : 1820-2016 **GERELATEERDE ZAAK** :

B&W VERGADERING : NVT

AGENDACOMMISSIE : 28 november 2016

RAADSVERGADERING : 22 december 2016

PORTEFEUILLEHOUDER : dhr. M.P. (Martijn) Dadema

BEHANDELEND AMBTENAAR : Jan Bouke Zijlstra
telefoon: 0572-347764, e-mail: JanBouke.Zijlstra@raalte.nl

FATALE TERMIJN(EN) : Geen

BIJLAGE(N):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1.

INITIATIEFVOORSTEL

Datum: 12 oktober 2016

Indieners: P.W.M. Moorman en G. Terlouw.

Onderwerp: Burgerraadsleden

Ontwerpbesluit:

In te stemmen met de toelating van burgerraadsleden bij wijze van experiment met de volgende uitgangspunten:

- a. per fractie kunnen maximaal twee burgerraadsleden worden aangesteld;
- b. het huidig aantal fractiezetels in de raadsplein sessies en de rekeningcommissie blijft gelijk;
- c. raadsleden kunnen zich in een raadsplein sessie en in de rekeningcommissie per agendapunt laten vervangen door een burgerraadslid;
- d. fracties zijn vrij in hun keuze van burgerraadsleden;
- e. burgerraadsleden krijgen toegang tot Ibabs, met uitzondering van de stukken waarop geheimhouding rust.

Inleiding

Tegenwoordig maken veel gemeenten gebruik van burgerraadsleden¹. Burgerraadsleden zijn niet-gekozen vertegenwoordigers van fracties. Zij hebben vergelijkbare rechten en plichten als raadsleden, maar kunnen niet deelnemen aan de vergaderingen van de gemeenteraad en hebben daar ook geen stemrecht. Enkele andere in Nederland gebruikte termen voor burgerraadsleden zijn: 'burger raadsleden in raadsplein sessies', 'duo burgerlidmaatschap', 'duoraadsleden', 'burger niet-raadslid' en 'schaduwraadslid'. De 390 gemeenten in Nederland hebben 8.881 actieve raadsleden en naar schatting meer dan 5.350 burgerraadsleden. Door gebruik te maken van burgerraadsleden worden fracties niet alleen ontlast; er ontstaat ook een mogelijkheid om meer geïnteresseerde inwoners te betrekken bij de lokale politiek. Na overleg met de andere fracties wil D66 Raalte, bij wijze van experiment, het systeem van burgerraadsleden invoeren. De experimenteerperiode loopt tot de volgende gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018. Op basis van een evaluatie zal worden gezien of het fenomeen van burgerraadsleden definitief kan worden ingevoerd tijdens de volgende raadsperiode 2018 – 2022.

Hieronder wordt kort uiteengezet wat, wat D66 Raalte betreft, de nut en noodzaak is van het instellen van burgerraadsleden in de gemeente Raalte.

Aanleiding

De verdeling van de raadsleden over de acht partijen in Raalte is op dit moment zeer divers. De fracties van Gemeentebelangen (GB) en CDA hebben elk zeven raadsleden. De VVD heeft drie raadsleden. Lokaal Alternatief (LA), SP en D66 hebben ieder twee raadsleden en de PvdA en

¹ Zie bijlage 1 voor een overzicht van de huidige situatie in Overijssel.

Burgerbelangen (BB) hebben er elk één. Hierdoor is er (potentieel) een groot verschil tussen de werkbelasting van de raadsleden in de verschillende fracties.

Om dit verschil te verkleinen heeft de fractie van D66 bij de start van de huidige gemeenteraad in 2014 schriftelijke vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders. Het onderwerp werd toentertijd doorverwezen naar de werkgroep overheidsparticipatie. Geconstateerd werd dat het betreffende onderwerp niet “past” binnen de werkzaamheden van de werkgroep. Reden waarom de fractie van D66 bij dezen een initiatiefvoorstel indient. De overige fracties zijn over de inhoud geraadpleegd.

Voor- en nadelen van burgerraadsleden

In 2008 is door de Erasmus Universiteit het rapport *‘Burgerleden in raadscommissies, onderzoek naar de rol van burgerleden in de lokale politiek’* verschenen. In dit rapport worden als voordelen van het toelaten van burgerraadsleden genoemd:

- Kweekvijver nieuwe raadsleden.
- Mogelijke nieuwe raadsleden kunnen via de raadspleinsessies worden voorbereid op een toekomstig raadslidmaatschap.
- Vermindering werkdruk.
- Door het toestaan van burgerraadsleden kunnen de leden van, met name, de kleinere fracties beter ondersteund en ontlast worden in hun werkzaamheden.
- Kennis opdoen en etaleren politieke interesse
- Door de burgerraadsleden kan meer en gemakkelijker informatie uit de samenleving worden gekregen en wordt de samenleving daardoor meer betrokken

Als nadelen noemt het rapport:

- Economisch en financieel.

Burgerraadsleden brengen (meestal) extra kosten met zich mee.

- Vertegenwoordiging.

Doordat burgerraadsleden niet direct gekozen worden zijn het geen volksvertegenwoordigers in de letterlijke zin van het woord.

- Herkenbaarheid raadsleden.

De herkenbaarheid van raadsleden zal eerder af- dan toenemen.

De fractie van D66 is van mening dat de voordelen ruimschoots opwegen tegen de nadelen.

Juridisch kader

Op grond van art. 82 lid 3 Gemeentewet is de raad vrij om de samenstelling van de raadscommissie c.q. raadspleinsessie te regelen. Voor de samenstelling van de raadscommissie zorgt de raad, voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde fracties. Dit om te zorgen dat er een gewogen meningsvorming kan plaatsvinden. De raad kan hierdoor in raadspleinsessie ook andere personen dan raadsleden laten deelnemen. Deze niet-raadsleden kunnen partijleden of onafhankelijke burgers zijn. Omdat er sprake is van een experiment behoeft de verordening gedurende de experimenteerperiode niet te worden aangepast.

Praktische invulling

De praktische invulling van burgerraadsleden is, wat D66 Raalte betreft, als volgt:

Aantal burgerraadsleden

Het staat iedere fractie vrij om al dan niet gebruik te maken van burgerraadsleden. De ene fractie zal daar meer behoefte aan hebben dan de andere fractie. Mocht een fractie burgerraadsleden willen invoeren, dan geldt een maximum van twee burgerraadsleden, ongeacht de grootte van de fractie. Bij het huidige aantal van acht fracties kunnen dus maximaal zestien burgerraadsleden door de fracties worden aangesteld.

Eisen aan burgerraadsleden

Burgerraadsleden moeten voldoen aan dezelfde wettelijke eisen zoals die voor raadsleden in de Gemeentewet zijn gesteld.

Een burgerraadslid moet derhalve:

- ingezetene van de gemeente zijn (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- de leeftijd van 18 jaar of ouder hebben (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- niet uitgesloten zijn van het kiesrecht (artikel 10, lid 1 Gemeentewet);
- indien geen Nederlander, wel over een geldige verblijfstitel dienen te beschikken (artikel 10, lid 2 Gemeentewet);
- zijn/haar nevenfuncties openbaar maken (artikel 12 Gemeentewet);
- geen verboden betrekkingen vervullen (artikel 13 Gemeentewet);
- geen verboden handelingen verrichten (artikel 11 en 15 Gemeentewet).

Aanvullende eisen fracties

Het is aan de fracties zelf om eventueel aanvullende eisen te stellen aan burgerraadsleden, bijvoorbeeld de eis dat een burgerraadslid lid moet zijn van de partij of op de kieslijst moet hebben gestaan. Dit willen we in de experimenteerfase vrijlaten.

Rechten fracties

De fracties bepalen wie namens hen aanwezig is tijdens de raadsplein sessies en rekeningcommissie. Hoewel het in principe het streven is dat een burgerraadslid zijn of haar positie de gehele raadsperiode bekleedt, is het aan de fracties om een burgerraadslid, indien nodig, gedurende de raadsperiode te vervangen. Het burgerraadslidmaatschap is en blijft verbonden aan een bepaalde fractie en het burgerraadslid heeft geen recht op zijn of haar zetel. Een burgerraadslid kan zich dus niet afscheiden van de betreffende fractie, om zijn of haar lidmaatschap vervolgens mee te nemen naar een andere partij.

Rechten burgerraadsleden

Om de werkzaamheden goed te kunnen vervullen krijgen de burgerraadsleden in beginsel de beschikking over dezelfde informatie als raadsleden. Omdat er sprake is van een experiment en de verordening niet wordt aangepast kunnen zij geen documenten raadplegen waarop geheimhouding is opgelegd of deelnemen aan een besloten overleg. Voorgesteld wordt dat de burgerraadsleden een verklaring ondertekenen waarin is opgenomen dat zij zich overeenkomstig het genoemde in de gedragscode voor de raad zullen gedragen.

Aanwezigheid in raadsplein sessies en de rekeningcommissie

Een raadslid kan zich voor één of meer agendapunten laten vervangen door een burgerraadslid. Hierdoor blijft het maximaal aantal deelnemers aan een raadsplein sessie c.q. rekeningcommissie per fractie gelijk aan het huidige aantal.

Vergoeding en voorzieningen

Burgerraadsleden ontvangen doorgaans een vaste onbelaste vergoeding conform de door de fiscus gehanteerde vrijwilligersregeling. Omdat er hier sprake is van experiment stellen wij vooralsnog voor om geen vergoeding te verstrekken

Daarnaast krijgen de burgerraadsleden toegang tot het informatiesysteem van de gemeenteraad van de gemeente Raalte, zoals deze ook voor burgers beschikbaar is. Indien een apart account moet worden aangemaakt brengt dit kosten met zich.

Financiële consequenties

Aangezien burgerraadsleden in de experimenteerfase geen vergoeding ontvangen, zijn de financiële consequenties nihil. Voor de griffie heeft het wel gevolgen qua werkbelasting. De praktijk moet uitwijzen hoe groot die is.

De fractie van D66

P.W.M. Moorman

B. Terlouw